

ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ

PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET

Цијене произвођача индустријских производа на страном тржишту у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године у просјеку су ниже за 0,2%, у односу на март 2013. године ниже су за 1,2% и у односу на децембар 2013. године су ниже за 0,9%.

Посматрано по намјени потрошње, у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године цијене нетрајних производа за широку потрошњу у просјеку су више за 0,2%, цијене енергије за 0,1%, цијене интермедијарних производа у просјеку су ниже за 0,3%, цијене капиталних производа за 0,2%, док су трајних производа за широку потрошњу у просјеку остале на истом нивоу.

Посматрано по подручјима индустријске производње (PRODCOM), цијене подручја (B) вађење руда и камена у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године у просјеку су више за 1,5%, цијене подручја (C) прерађивачка индустрија у просјеку су ниже за 0,3%, док су цијене подручја (D) производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација просјеку у просјеку остале на истом нивоу.

По областима индустријске производње, у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године остварен је раст цијена у: вађењу руда метала 1,8%; производњи коже и производа од коже 1,7%; производњи кокса и рафинисаних нафтних производа 0,6%; производњи одјеће 0,3%; производњи прехранбених производа, производњи хемикалија и хемијских производа као и производњи готових металних производа, осим машина и опреме 0,1%.

Пад цијена у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године остварен је у: производњи папира и производа од папира 2,9%; вађењу осталих руда и камена 2,7%; производњи моторних возила, приколица и полуприколица 1,8%; производњи електричне опреме 0,4%; вађењу угља и лигнита (мрког угља), преради дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала као и производњи базних метала 0,3%.

У преосталих тринаест области индустријске производње цијене су у марту 2014. године у односу на фебруар 2014. године, у просјеку остале на истом нивоу.

Producer prices of industrial products on non-domestic market in Mart 2014, compared to February 2014, were on the average 0.2% lower, compared to Mart 2013 they were 1.2% lower, and compared to December 2013, they were 0.9% lower.

By purpose of consumption in Mart 2014, compared to February 2014, prices of consumer non-durables were on the average 0.2% higher, prices of energy were 0.1% higher, prices of intermediate goods were on the average 0.3% lower, prices of capital goods were 0.2% lower and prices of consumer durables were on the average at the same level.

By section of industrial production (PRODCOM), in Mart 2014, compared to February 2014, prices of the section (B) Mining and quarrying were on the average 1.5% higher, prices of section (C) Manufacturing were 0.3% lower, while prices of the section (D) Electricity, gas, steam and air conditioning supply were on the average at the same level.

By division of industrial production in Mart 2014, compared to February 2014, prices increased in the following divisions: Mining of metal ores 1.8%; Manufacture of leather and related products 1.7%; Manufacture of coke and refined petroleum products 0.6%; Manufacture of wearing apparel 0.3%; Manufacture of food products, Manufacture of chemicals and chemical products same as Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment 0.1%.

Decrease in prices in Mart 2014, compared to February 2014, was recorded in the following divisions: Manufacture of paper and paper products 2.9%; Other mining and quarrying 2.7%; Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers 1.8%; Manufacture of electrical equipment 0.4%; Mining of coal and lignite (black coal), Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials same as Manufacture of basic metals 0.3%.

In the remaining thirteen divisions of industrial production, prices in Mart 2014, compared to February 2014, were on the average at the same level.

1. ИНДЕКСИ ЦИЈЕНА ПРОИЗВОЂАЧА ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА НА СТРАНОМ ТРЖИШТУ, МАРТ 2014.
PRODUCER PRICE INDICES OF INDUSTRIAL PRODUCTS ON NON-DOMESTIC MARKET, MART 2014

Назив (по PRODCOM-у)	III 2014 II 2014	III 2014 III 2013	III 2014 XII 2013	I-III 2014 I-III 2013	III 2014 Ø 2013	Ø 2013 Ø 2012	Name (by PRODCOM)
УКУПНО	99,8	98,8	99,1	100,0	99,6	100,7	TOTAL
По намјени потрошње							By purpose of consumption
Енергија	100,1	99,4	95,2	97,4	98,6	98,2	Energy
Интермедијарни производи	99,7	99,2	99,9	100,7	100,3	101,2	Intermediate goods
Капитални производи	99,8	99,1	99,0	99,5	99,3	99,9	Capital goods
Трајни производи за широку потрошњу	100,0	102,5	101,3	102,0	102,2	98,0	Consumer durables
Нетрајни производи за широку потрошњу	100,2	101,3	100,6	102,6	101,9	100,8	Consumer non-durables
По подручјима и областима							By section and division
B Вађење руда и камена	101,5	103,9	106,5	105,3	105,9	102,9	B Mining and quarrying
05 Вађење угља и лигнита (мрког угља)	99,7	101,7	101,2	101,6	101,2	100,3	05 Mining of coal and lignite (black coal)
07 Вађење руда метала	101,8	103,9	107,0	105,4	106,2	103,0	07 Mining of metal ores
08 Вађење осталих руда и камена	97,3	100,1	97,7	101,8	98,3	101,9	08 Other mining and quarrying
C Прерађивачка индустрија	99,7	99,5	99,7	100,7	100,3	100,6	C Manufacturing
10 Производња прехранбених производа	100,1	101,1	100,5	102,7	101,8	101,0	10 Manufacture of food products
11 Производња пића	100,0	99,1	100,5	99,7	100,0	99,2	11 Manufacture of beverages
12 Производња дуванских производа	100,0	103,7	100,0	103,7	104,7	99,1	12 Manufacture of tobacco products
13 Производња текстила	100,0	100,0	100,0	100,6	100,1	101,8	13 Manufacture of textiles
14 Производња одјеће	100,3	100,2	100,3	100,0	100,3	100,7	14 Manufacture of wearing apparel
15 Производња коже и производа од коже	101,7	100,1	100,1	99,6	100,1	100,0	15 Manufacture of leather and related products
16 Прерада дрвета и производа од дрвета и плуте, осим намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	99,7	99,5	99,8	99,5	99,8	99,7	16 Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
17 Производња папира и производа од папира	97,1	96,8	95,8	99,6	96,2	104,1	17 Manufacture of paper and paper products
18 Штампане и умножавање снимљених записа	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	18 Printing and reproduction of recorded media
19 Производња кокса и рафинисаних нафтних производа	100,6	108,9	103,7	105,5	107,8	97,9	19 Manufacture of coke and refined petroleum products
20 Производња хемикалија и хемијских производа	100,1	101,9	100,9	101,8	101,8	100,0	20 Manufacture of chemicals and chemical products
22 Производња производа од гуме и пластичних маса	100,0	100,3	99,9	100,3	99,7	101,3	22 Manufacture of rubber and plastic products
23 Производња осталих производа од неметалних минерала	100,0	105,1	99,9	105,1	103,6	103,0	23 Manufacture of other non-metallic mineral products
24 Производња базних метала	99,7	98,8	99,0	101,9	100,4	102,5	24 Manufacture of basic metals
25 Производња готових металних производ, осим машина и опреме	100,1	99,9	100,5	99,6	100,4	99,2	25 Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment
26 Производња рачунара, електронских и оптичких производа	100,0	102,2	101,7	101,5	101,9	93,2	26 Manufacture of computer, electronic and optical products
27 Производња електричне опреме	99,6	83,0	93,9	84,4	88,2	99,1	27 Manufacture of electrical equipment
28 Производња машина и опреме, Д.Н.	100,0	97,3	98,9	97,6	98,0	99,6	28 Manufacture of machinery and equipment n.e.c.
29 Производња моторних возила, приколица и полуприколица	98,2	94,4	98,7	95,4	95,8	97,4	29 Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers
30 Производња осталих саобраћајних средстава	100,0 ¹⁾	-	-	-	-	-	30 Manufacture of other transport equipment
31 Производња намјештаја	100,0	102,5	101,3	102,0	102,2	98,0	31 Manufacture of furniture
32 Остала прерађивачка индустрија	100,0 ¹⁾	-	-	-	-	-	32 Other manufacturing
33 Поправка и инсталација машина и опреме	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	33 Repair and installation of machinery and equipment
D Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0 ¹⁾	-	-	-	-	-	D Electricity, gas, steam and air conditioning supply
35 Производња и снабђевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	100,0 ¹⁾	-	-	-	-	-	35 Electricity, gas, steam and air conditioning supply

¹⁾ индекс је компилиран на децембар 2013. године / Index is compiled to December 2013

МЕТОДОЛОШКА ОБЈАШЊЕЊА

Дефиниција

Индекс цијена произвођача индустријских производа је краткорочни статистички индикатор који показује динамику кретања цијена индустријских производа.

Продајна цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту је цијена робе испоручена на домаћој граници, која укључује трошкове транспорта, трошкове осигурања као и све остале трошкове настале до границе (FOB цијена), по којој произвођач директно продаје своје производе редовним купцима на страном тржишту.

У ову цијену улази регрес, ако га продавац остварује, а одбија се: трговачки рабат и попуст који продавац одобрава купцу, ПДВ и акцизе.

Обухват и класификација

Цијене произвођача индустријских производа се прикупљају на основу репрезентативне листе производа коју у 2014. години чини 165 производа. Сваког мјесеца прикупља се 899 цијена.

Обухваћени су најважнији производи по индустријским областима.

Упитник о произвођачким цијенама мјесечно доставља 229 изабраних предузећа. То су највећи произвођачи тј. они који имају највећу реализацију по индустријским областима.

За обрачун индекса цијена произвођача индустријских производа на страном тржишту користи се Номенклатура индустријских производа НИП БиХ/PRODCOM 2012, која је у својој основи НИП БиХ 2010, ажуриран у складу са насталим промјенама у ЕУ PRODCOM листи из 2012. године.

Пондери

Пондери који се примјењују за израчунавање индекса произвођачких цијена представљају релативно учешће одабраних производа у укупној вриједности продаје индустријских производа на страном тржишту.

Основни извор података за израду пондера је Годишњи извјештај индустрије ИНД-21 из 2010. године.

Шема пондера се мијења сваких пет година, док се сваке године пондери коригују за раст цијена настао у претходној години.

Обрачун индекса

При обрачуну индекса произвођачких цијена потребно је израчунати елементарне индексе на нивоу производа (EPI) који представљају однос цијене у текућем периоду и базне цијене (децембар претходне године). При томе се као мјера средње вриједности користи проста геометријска средина.

Из елементарних индекса на нивоу производа се рачунају агрегатни индекси тј. индекс разреда, области, подручја и укупан индекс, кориштењем Ласперове формуле за пондерисану аритметичку средину.

Референтна година за израчунавање индекса је 2011.

ЗНАКОВИ

- нема појаве

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Definition

Producer Price Index of industrial products is a short-term statistical indicator which shows the dynamics of industrial products price changes.

Producer selling price of industrial products on non-domestic market is the price of goods delivered on the domestic border, which covers transport costs, assurance costs and all other costs that arise up to the border (free on board-FOB price), and at which a producer directly sells its products to regular customers, on non-domestic market.

This price includes reimbursement in case the producer realises it, same as commercial rebate and discount the seller gives to the buyer, as well as VAT and excise.

Coverage and classification

Producer Prices of industrial products are collected according to the representative list of products which in 2014 consists of 165 products. Each month 899 prices are collected.

The most important products by industrial section are covered.

Questionnaire on producer prices is submitted monthly by 229 chosen enterprises. These are the largest producers, that is, those that have the largest realisation by industrial section.

For calculating Producer Price Index of industrial products on non-domestic market it is necessary to use a Nomenclature of Industrial Products in BH 2010/PRODCOM 2012, which is in base Nomenclature of Industrial Products in BH 2010, updated in accordance with changes in EU PRODCOM list 2012.

Weights

Weights used for calculation of the Producer Price Index represent relative participation of chosen products in the total value of sale of industrial products on non-domestic market.

Main source of data for weights calculation is the Annual Industry Report IND-21 from 2010.

Scheme of weights is changed every five years, while each year weights are corrected for the growth of prices occurring during the previous year.

Aggregation

When calculating the Producer Price Index it is necessary to calculate elementary indices on the level of products (EPI), which represent ratio between the current price and the base price (December of the previous year). Here, simple geometric mean is used as a measure of the average value.

From elementary indices on the level of products we calculate aggregate indices, that is, indices of class, division, section, as well as the total index, using Laspeyres's formula for weighted arithmetic mean.

Reference year for calculating the index is 2011.

SIGNS

- no occurrence

Саопштење припремила: Јасминка Милић
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Вељка Млађеновића 12д – Тел. +387 51 332 700 – Др Радмила Чичковић, директор – Издаје мјесечно – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Jasminka Milić
e-mail: jasminka.milic@rzs.rs.ba

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Veljka Mladenovića 12d – Tel. +387 51 332 700 – Radmila Čičković, PhD, Director General – Monthly periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged